

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka , poziomu funduszy własnych,
wymogów kapitałowych, polityki w zakresie
wynagrodzeń oraz pozostałych informacji,
podlegających ujawnieniom
Banku Spółdzielczego w Busku- Zdroju
według stanu na 31.12.2021 roku**

I. Podmioty objęte informacją

1. Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy Banku Spółdzielczego w Busku- Zdroju. z siedzibą w Busku- Zdroju, ul. Stefana Batorego 1A, 28-100 Busko-Zdrój, zwany dalej „Bankiem”, będącego spółdzielnią wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Kielcach, X Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000046612. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000497354.
2. Bank Spółdzielczy w Busku- Zdroju zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z/s w Warszawie na mocy umowy zrzeszenia zawartej w dniu 27.03.2002 r. oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
3. Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności. Funkcjonowanie w ramach Systemu stanowi dodatkowy element zabezpieczenia płynności i możliwości pozyskania środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, jak również obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu ustalonych limitów oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.
4. Bank Spółdzielczy w Busku- Zdroju nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
Zgodnie z § 2 ust. 2 Statutu Bank działa terenie województwa świętokrzyskiego oraz na terenie powiatów z województwa małopolskiego: dąbrowskiego, tarnowskiego, brzeskiego, proszowickiego, miechowskiego.
5. W 2021 roku Bank Spółdzielczy w Busku- Zdroju prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:
  - Centrala w Busku- Zdroju ul. S. Batorego 1A
  - Oddział w Busku- Zdroju ul. S. Batorego 1A
  - Oddział w Wiślicy ul. Rynek 37
  - Oddział w Kazimierzy Wielkiej ul. M. Reja 1 (do 31.03.2021r.)
  - Punkt Obsługi Klienta w Busku- Zdroju Os. Pułaskiego 10
  - Punkt Kasowy w Busku- Zdroju Aleja A. Mickiewicza 10 (Urząd Miasta i Gminy)
  - Punkt Kasowy w Czarnocinie, Czarnocin 100 (Urząd Gminy).
6. Bank uczestniczy w ustawowym systemie gwarantowania depozytów i przestrzega zasady jego funkcjonowania. Wierzytelności podmiotów, objętych systemem gwarantowania, uznanych w Ustawie za Deponentów, powstające w związku z wykonywaniem czynności bankowych, są chronione w zakresie określonym w Ustawie z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji ze zmianami.
7. W Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju wprowadzono Zasady Ładu Korporacyjnego przez Zarząd Uchwałą nr 10/166/14 z dnia 29.12.2014r. zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 10/13/14 z dnia 29.12.2014r. oraz zatwierdzone przez Zebranie Przedstawicieli Uchwałą nr 1/2015 z dnia 03.06.2015r. W.w Zasady wraz z oceną ich stosowania za 2021r. są dostępne na stronie internetowej Banku. W 2017 roku Bank wprowadził anonimowy system informowania o nieprawidłowościach oraz dostosował definicję niezależności członków Rady Nadzorczej do zapisów Ustawy o biegłych rewidentach. W Radzie Nadzorczej jest odpowiednia ilość członków niezależnych, która zapewnia powołanie Komitetu Audytu. W dniu 6 lipca 2021r. Rada Nadzorcza powołała Komitet Audytu.

8. Według stanu na dzień 31.12.2021 roku Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych i współzależnych. Na dzień 31.12.2021r. Bank posiadał zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

Nazwa podmiotu	Kwota zaangażowania (wg. ceny nabycia) w tys. zł	Przedmiot działalności	Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza funduszy własnych Banku
Bank BPS S.A.	1.697	Wykonywanie czynności bankowych m.in.: prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i pożyczek oraz gwarancji bankowych.	Nie pomniejsza funduszy własnych
Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	5	Realizowanie zadań wynikających z funkcji jednostki zarządzającej System Ochrony Zrzeszenia BPS m. in.: monitorowanie, szacowanie i kontrolowanie ryzyka działalności Członków Spółdzielni, realizowanie audytu wewnętrznego wobec nich, prowadzenie działań restrukturyzacyjnych i prewencyjnych, stosowanie określonych przepisami środków oddziaływania, udzielanie pomocy finansowej Członkom.	Nie pomniejsza funduszy własnych

9. Według stanu na 31.12.2021r. stopa zwrotu z aktywów Banku Spółdzielczego w Busku-Zdroju obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej (wartość średnia arytmetyczna z końca 13 okresów miesięcznych od grudzień 2020r. do grudzień 2021r.) wynosi 0,38%.
10. Na dzień 31.12.2021r. Bank nie należał do instytucji o znaczeniu systemowym, został uznany za małą i niezłożoną instytucję.

II. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

Lp*	Pozycja	Kwota w tys. zł
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	410
2	Zyski zatrzymane	
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	13 849
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	450
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i	

	dywidend	
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	14 709
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw	
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-34
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)	
22	Kwota przekraczająca próg 17,65% (kwota ujemna)	
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-34
29	Kapitał podstawowy Tier I	14 675
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora	

	finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)	
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	
44	Kapitał dodatkowy Tier I	
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	14 675
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	410
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	410
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	
58	Kapitał Tier II	410
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	15 085
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	85 770
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,11%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,11%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,59%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,50%
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,5%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,11%
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała	

	znaczej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	410
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	924
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 maja 2020r. uchylającego Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017r. Bank nie ma obowiązku wyliczania bufora antycyklicznego oraz bufora ryzyka systemowego, wyznacza natomiast poziom bufora zabezpieczającego, który na dzień 31.12.2021r. wynosi 2.144 tys. zł.

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Bank utrzymuje fundusze własne dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną oraz gwarantującym bezpieczeństwo i wypłacalność.

Fundusze własne Banku obejmują kapitał Tier I i kapitał Tier II.

Na kapitał Tier I składają się :

- instrumenty kapitałowe (udziały członkowskie), nabyte i opłacone do dnia 28.06.2013r., spełniające warunki art. 28-29 Rozporządzenia CRR, które nie podlegają amortyzacji w kwocie 410 tys. zł; aktualnie podstawowa jednostka udziałowa wynosi 100,00 zł,
- skumulowane inne całkowite dochody w wysokości 13.849 tys. zł , na które składa się kapitał zapasowy w kwocie 13.605 tys. zł oraz fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego w wysokości 244 tys. zł,
- fundusz ogólnego ryzyka w kwocie 450 tys. zł

Kapitał Tier I podlega pomniejszeniu o wartości niematerialne i prawne w kwocie netto

34 tys. zł.

Kapitał Tier II stanowi rezerwa na ryzyko ogólne w kwocie 410 tys. zł.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II

Bank Spółdzielczy w Busku- Zdroju na dzień 31.12.2021r. nie posiadał instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.

III. Łączna kwota ekspozycji na ryzyko i wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Zarządzanie adekwatnością kapitałową, podobnie jak zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka odbywa się zgodnie z regulacjami zarówno unijnymi jak i krajowymi o charakterze nadzorczym oraz własnymi, wewnętrznymi regulacjami. Bank stosuje następujące zasady wyznaczania wymogów kapitałowych :

- w zakresie ryzyka kredytowego - Bank stosuje metodę standardową wyliczania wymogów kapitałowych zgodnie z Rozporządzeniem CRR. Bank stosując metodę standardową, zalicza do jednej z 16 klas, którym przypisane są odpowiednie wagi ryzyka. Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej ani też ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez agencje kredytów eksportowych,

- w zakresie ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę wskaźnika bazowego, określonego w Rozporządzeniu CRR. Wskaźnik stanowi pomnożoną przez 15 % średnią za okres z trzech lat obrotowych, bieżącego oraz dwóch poprzednich,

- w zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego metodą podstawową zgodnie z zasadami określonymi w art. 351 CRR. Wymóg kapitałowy stanowi 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli przewyższa ona 2% funduszy własnych Banku lub stanowi 0, jeżeli nie przewyższa 2% funduszy własnych.

Metody wyznaczania wymogów kapitałowych na pozostałe rodzaje ryzyka uznane przez Bank za istotne, określone są „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju”.

Wzór EU OV1 – Przegląd łącznych kwot ekspozycji na ryzyko

		Łączne kwoty ekspozycji na ryzyko w tys. zł		Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych w tys. zł
		a	b	c
		T (2021)	T-1 (2020)	T (2021)
1	Ryzyko kredytowe (z wyłączeniem ryzyka kredytowego kontrahenta)	73 915	71 753	5 913

2	W tym metoda standardowa	73 915	71 753	5 913
3	W tym podstawowa metoda IRB (F-IRB)			
4	W tym metoda klasyfikacji			
EU-4a	W tym instrumenty kapitałowe według uproszczonej metody ważenia ryzykiem			
5	W tym zaawansowana metoda IRB (A-IRB)			
6	Ryzyko kredytowe kontrahenta – CCR			
7	W tym metoda standardowa			
8	W tym metoda modeli wewnętrznych (IMM)			
EU-8a	W tym ekspozycje wobec kontrahenta centralnego			
EU-8b	W tym korekta wyceny kredytowej – CVA			
9	W tym pozostałe CCR			
10	Nie dotyczy			
11	Nie dotyczy			
12	Nie dotyczy			
13	Nie dotyczy			
14	Nie dotyczy			
15	Ryzyko rozliczenia			
16	Ekspozycje sekurytyzacyjne w portfelu bankowym (po zastosowaniu pułapu)			
17	W tym metoda SEC-IRBA			
18	W tym SEC-ERBA (w tym IAA)			
19	W tym metoda SEC-SA			
EU-19a	W tym 1 250 % RW/odliczenie			
20	Ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów (ryzyko rynkowe)	0	0	0
21	W tym metoda standardowa			
22	W tym metoda modeli wewnętrznych			
EU-22a	Duże ekspozycje			
23	Ryzyko operacyjne			
EU-23a	W tym metoda wskaźnika bazowego	11 855	11 982	948
EU-23b	W tym metoda standardowa			
EU-23c	W tym metoda zaawansowanego pomiaru			
24	Kwoty poniżej progów odliczeń (podlegające wadze ryzyka równej 250 %)			
25	Nie dotyczy			
26	Nie dotyczy			
27	Nie dotyczy			
28	Nie dotyczy			

Według stanu na 31.12.2021r. Bank utworzył dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko stopy procentowej w wysokości 2.722 tys. zł. Łączne wymogi kapitałowe na ryzyka uznane przez Bank za istotne wyniosły 9.583 tys. zł i stanowiły 63,54% funduszy własnych.

Tabela EU KM1 – Najważniejsze wskaźniki

		a	b	c	d	e
		31.12.2021	30.09.2021	30.06.2021	31.03.2021	31.12.2020
Dostępne fundusze własne (kwoty)						
1	Kapitał podstawowy Tier I (w tys. zł)	14.675	14.661	14.651	14.147	14.140
2	Kapitał Tier I (w tys. zł)	14.675	14.661	14.651	14.147	14.140
3	Łączny kapitał (w tys. zł)	15.085	15.071	15.061	14.557	14.550
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem						
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (w tys. zł)	85.770	85.761	84.440	82.489	83.735
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	17,11%	17,10%	17,35%	17,15%	16,89%
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	17,11%	17,10%	17,35%	17,15%	16,89%
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,59%	17,57%	17,84%	17,65%	17,38%
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,00%	8,00%	8,00%	8,00%	8,00%
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,50%	10,50%	10,50%	10,50%	10,50%
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	7.813	7.800	7.896	7.548	7.441
Wskaźnik dźwigni						
13	Miara ekspozycji całkowitej w tys. zł	295.376	279.763	286.162	287.307	288.016
14	Wskaźnik dźwigni (%)	4,97%	5,24%	5,12%	4,92%	4,91%
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)						
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)						
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Wskaźnik pokrycia wpływów netto						
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	102.629	57.218	76.458	39.756	38.441
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	45.494	42.423	45.700	45.846	43.415
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	9.669	17.246	14.919	24.245	14.989
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	35.825	25.177	30.781	21.600	28.426
17	Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)	286%	227%	248%	184%	135%
Wskaźnik stabilnego finansowania netto						
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	229.771	217.372	218.737	-----	-----
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	132.897	121.732	122.644	-----	-----
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	173%	179%	178%	-----	-----

IV. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank Spółdzielczy w Busku- Zdroju za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Busku- Zdroju, zwany dalej Bankiem związana jest z ryzykiem, wynikającym między innymi ze zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, demograficznym, politycznym itp. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka występującym w Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju jest **ryzyko kredytowe** w tym ryzyko koncentracji, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych.

Jednocześnie w Banku występują inne istotne ryzyka, które Bank identyfikuje w procesie przeglądu zarządczego szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP):

- **ryzyko płynności i finansowania,**
- **ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,**
- **ryzyko walutowe,**
- **ryzyko operacyjne,**
- **ryzyko braku zgodności,**
- **biznesowe w tym ryzyko wyniku finansowego i ryzyko strategiczne,**
- **ryzyko kapitałowe (niewypłacalności),**
- **ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.**

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami reguluje Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku polityki, instrukcje i regulaminy obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka obejmuje:

1. Gromadzenie informacji dotyczących ryzyka,
2. Pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka,
3. Ograniczanie ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowanego poziomu,
4. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
5. Ograniczanie /eliminowanie negatywnych skutków ryzyka,
6. Raportowanie w sprawie ryzyka.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju.

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) przeprowadzanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno-proceduralne.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Bank zapewnia niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej poprzez wprowadzenie zasady, że osoby opracowujące dane do analizy ryzyka kredytowego nie podejmują decyzji kredytowych. Decyzja kredytowa, która spowoduje przekroczenie zaangażowania wobec kredytobiorcy ponad 100 tys. zł wymaga dodatkowo opinii Komitetu Kredytowego. Ocenę ryzyka portfela przygotowuje Zespół Ryzyk i Analiz.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- 1) badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
- 2) wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
- 3) prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
- 4) bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
- 5) dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
- 6) prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
- 7) kontroli działalności kredytowej.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji detalicznych zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w „Instrukcji metodyka oceny zdolności kredytowej osób fizycznych w Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju”.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorców obok przyjętych metod oceny zdolności kredytowej, można stosować indywidualne zasady zarządzania.

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, z zastosowaniem zasad ustanawiania prawnych form zabezpieczenia wierzytelności.

Podjęwając decyzję o zaangażowaniu kredytowym Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia, o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczenia oceniana jest według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego. Wymagane jest zabezpieczenie wierzytelności w wysokości co najmniej 130% kwoty udzielonego kredytu. W celu zmniejszenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, Bank przy ustanawianiu zabezpieczenia stosuje zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Bank przyjmuje zabezpieczenia:

1) osobiste – osoba odpowiedzialna z tytułu zabezpieczenia odpowiada całym swoim obecnym i przyszłym majątkiem.

Do osobistych form zabezpieczeń transakcji kredytowej należą:

- poręczenie wg prawa cywilnego (art. 876-887 Kodeksu cywilnego),
- poręczenie wg prawa wekslowego (art. 30-32 Prawa wekslowego),
- weksel In blanco (art. 1-10,101-104 Prawa wekslowego),
- przelew wierzytelności na zabezpieczenie (art. 509-517 Kodeksu cywilnego),
- przejęcie długu (art. 519-525 Kodeksu cywilnego),
- przystąpienie do długu,
- gwarancja bankowa (art. 80-83 i 87 Prawa bankowego).

2) rzeczowe – osoba odpowiedzialna z tytułu zabezpieczenia odpowiada tylko do wysokości wartości poszczególnych składników majątku, na których dokonano zabezpieczenia.

Do rzeczowych form zabezpieczeń transakcji kredytowej należą:

- przewłaszczenie na zabezpieczenie (art. 101 Prawa bankowego),
- zastaw rejestrowy (ustawa o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów),
- zastaw ogólny (art. 306-335 Kodeksu cywilnego),
- hipoteka (art. 65-111 ustawy o księgach wieczystych i hipotece),
- blokada środków na rachunku bankowym,
- ubezpieczenie kredytu,
- kaucja (art. 102 Prawa bankowego).

W celu redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia rzeczowe o jak najwyższej wartości pozwalające na pomniejszenie podstawy tworzenia rezerwy celowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków z późn. zmianami.

Bank preferuje formy zabezpieczenia, biorąc pod uwagę płynność zabezpieczenia, tj. możliwość sprzedaży danego zabezpieczenia na rynku, bez znaczącej utraty wartości, określaną na podstawie własnych doświadczeń, analizy rynku w postaci analizy ofert sprzedaży, giełd, doniesień o przetargach i innych źródeł dostępnych Bankowi. W celu

uwzględnienia analizy płynności zabezpieczeń w procesie przyjmowania zabezpieczeń Bank ustala maksymalne wskaźniki korygujące wartość zabezpieczeń.

Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania. Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.

W celu zmniejszenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu zabezpieczenia Bank stosuje zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych, w pierwszej kolejności stosując zabezpieczenia pozwalające na pomniejszenie podstawy naliczania rezerwy celowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z późn. zmianami.

Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi zostały zawarte w Instrukcji „Prawne formy zabezpieczenia spłaty kredytów i pożyczek” oraz „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń w Banku Spółdzielczym w Busku-Zdroju”.

W ramach zarządzania ryzykiem kredytowym Bank monitoruje również ryzyko związane z zaangażowaniem w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie oraz detaliczne ekspozycje kredytowe. Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie obejmuje określenie profilu ryzyka, ustalenie i monitorowanie wewnętrznych limitów zaangażowania, monitoring tych ekspozycji i zabezpieczeń, analizę wpływu zmian stóp procentowych na ryzyko kredytowe oraz wyznaczanie i monitorowanie wskaźnika LtV. W celu ograniczenia ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank monitoruje zmiany na rynku nieruchomości oraz weryfikuje wartość rynkową nieruchomości, stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych.

Ryzyko kredytowe na jakie narażony jest Bank w związku z zaangażowaniem w detaliczne ekspozycje kredytowe monitorowane jest głównie poprzez analizę jakości i struktury tych ekspozycji oraz wykorzystanie i przestrzeganie ustanowionych limitów. Zarząd i Rada Nadzorcza okresowo w ramach analizy ryzyka kredytowego otrzymują ocenę ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych, jak również informację z realizacji zasad Polityk wobec w.w. ekspozycji.

Bank udziela kredytów konsumenckich i zawiera z kredytobiorcami umowy o kredyty konsumenckie z zachowaniem zasad określonych w Ustawie o kredycie konsumenckim. W przypadku udzielania kredytów klientom detalicznym (w rozumieniu rekomendacji T i S) Bank ustala wymagany poziom wskaźnika Dtl opisany w metodyce oceny zdolności kredytowej, uwzględniający minimum egzystencji.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. Narzędziem monitoringu są arkusze analityczne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z „Instrukcją monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń w Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju”, „Instrukcją zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących w Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju” oraz „Jednolitymi zasadami klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych przez uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS”, obowiązującymi w Banku.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

- 1) dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów koncentracji,
- 2) stosowanie limitów dotyczących rodzajów kredytów,
- 3) analizie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
- 4) badaniu ekspozycji zagrożonych,
- 5) przedsięwzięciach organizacyjno- kadrowych.

Podstawowa analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu, po zakończeniu miesiąca wraz z analizą ogólnego poziomu ryzyka, w odniesieniu do realizacji planu podstawowych wskaźników charakteryzujących ryzyko. Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: struktura portfela kredytowego przedmiotowa i podmiotowa, struktura i dynamika kredytów zagrożonych, wynik z tytułu rezerw celowych.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach kwartalnych, na podstawie raportów sporządzonych przez Zespół Ryzyk i Analiz. Analizy dotyczące: koncentracji branżowej, adekwatności kapitałowej, ekspozycji przeterminowanych, koncentracji zabezpieczeń, kredytów zabezpieczonych hipotecznie, detalicznych ekspozycji zawierają zastawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją system informacji zarządcze w Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po zaimportowaniu danych z systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów, przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Badanie ryzyka łącznego portfela kredytowego Banku obejmuje:

- 1) analizę ilościową i wartościową portfela,
- 2) analizę wskaźnikową,
- 3) ocenę realizacji limitów koncentracji,
- 4) analizę jakościową portfela,
- 5) analizę wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku na podstawie propozycji Zespołu Ryzyk i Analiz. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka, zatwierdzonego w ramach założeń do planu ekonomiczno-finansowego. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przeglądu zarządczego procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym. Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu przez Stanowisko Monitoringu.

Każdy przypadek lub możliwość przekroczenia limitów jednostkowych jest sygnalizowany osobie kierującej komórką udzielającą kredyty, a następnie Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyko kredytowe.

Powyższe działania pozwalają mierzyć, kontrolować i monitorować profil ryzyka kredytowego, występującego w działalności Banku. Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Zarząd Banku stosuje następujące rozwiązania:

- 1) ograniczanie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka,
- 2) zwiększenie poziomu zabezpieczeń,
- 3) restrukturyzowanie zadłużenia,
- 4) doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
- 5) podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, w tym wypełnienie nadzorczych miar płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- 2) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności,
- 3) minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności,
- 4) monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnej powodującej konieczność uruchomienia planu awaryjnego utrzymania płynności,
- 5) minimalizowanie ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości,
- 6) optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych,
- 7) utrzymywanie nadzorczych miar płynności na bezpiecznym poziomie. Bank, pomimo działania w systemie ochrony wylicza i utrzymuje zarówno krajowe miary nadzorcze, jak i unijne na wymaganym poziomie w ujęciu indywidualnym.

Bank zarządza płynnością:

- 1) bieżącą w tym dzienną i śróddzienną tj. aktywnie zarządza środkami na rachunku bieżącym, lokując nadwyżki w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe Narodowego Banku Polskiego oraz Skarbu Państwa, zarządza gotówką poprzez ustalanie limitów kasowych,
- 2) płynnością krótko i średnioterminową poprzez niezależną ocenę wskaźników płynności, wyznaczanie i monitorowanie limitów płynnościowych oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 3) płynnością długoterminową poprzez badanie stabilności bazy depozytowej oraz ustalanie limitów koncentracji aktywów i pasywów.

Głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło

finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. W celu kształtowania odpowiedniej struktury aktywów i pasywów Bank prowadzi aktywną politykę stóp procentowych. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach którego Uczestnicy wzajemnie gwarantują sobie płynność i wypłacalność. Funkcjonowanie w ramach Systemu stanowi dodatkowy element zabezpieczenia płynności i możliwość pozyskania awaryjnego finansowania w przypadku zagrożenia płynności Banku.

Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych oraz zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych a tym samym utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Celem ten jest realizowany poprzez:

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczenia ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 3) codzienną realizację polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych,
- 4) identyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem, mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego oraz ekonomiczną wartość kapitału,
- 3) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości (ryzyko krzywej dochodowości) i ewentualnego

- wpływu tych zmian na wynik odsetkowy oraz ekonomiczną wartość kapitału,
- 4) Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów oraz zobowiązań pozabilansowych.

Ryzyko walutowe:

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

- 1) zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
- 2) podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych.
- 3) strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
- 4) Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
- 5) zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
- 6) w ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
- 7) poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest przez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut) .
- 8) wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku.
- 9) monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez osoby zatrudnione w komórce monitorowania ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.
- 10) pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczone są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.
- 11) Bank zakłada, że skala jego działalności walutowej będzie nieznacząca.
Bank o znaczącej skali działalności walutowej to bank, w którym został spełniony co najmniej jeden z poniższych warunków:
-w okresie ostatnich 12 miesięcy z tytułu ryzyka walutowego tworzony był wymóg kapitałowy w co najmniej dwóch następujących po sobie dniach roboczych,

- udział w okresie kolejnych dwóch miesięcy, aktywów lub pasywów w danej walucie obcej przekraczał 5% sumy bilansowej banku lub udział sumy aktywów lub pasywów we wszystkich walutach obcych przekraczał 10% sumy bilansowej banku,
- udział wartości bezwzględnej wyniku z pozycji wymiany w okresie ostatnich 12 miesięcy do całkowitych przychodów operacyjnych w okresie ostatnich 12 miesięcy przekracza 3%.

Ryzyko operacyjne:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

- 1) utrzymanie narażenia Banku na wystąpienie strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą, bezpiecznym dla działania i rozwoju poziomie,
- 2) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia niezależne od jego działań,
- 3) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgłaszania, rejestrowania i analizowania zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz wprowadzania działań zabezpieczających.

Cele szczegółowe to:

- 1) zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
- 2) wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
- 3) zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
- 4) ochrona informacji poprzez wdrożenie metod ochrony danych osobowych w oparciu o zapisy ustawy o ochronie danych osobowych oraz zapewnienia bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji, zgodnie z zapisami Rekomendacji „D”,
- 5) zapewnienie skutecznego systemu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących z nielegalnych źródeł oraz przeciwdziałaniu terroryzmu,
- 6) zapewnienie bezpieczeństwa płatności elektronicznych.

Zakładany wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych, w celu ograniczenia możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, jako istotnego elementu ryzyka operacyjnego, jest:

- 1) bieżące dostosowywanie systemu do wymogów prawa,
- 2) wprowadzanie nowych produktów,
- 3) wprowadzanie nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących

- bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych,
- 4) bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych,
  - 5) monitorowanie zgodności z zaleceniami Rekomendacji D.

Ryzyko braku zgodności

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest efektywne eliminowanie przypadków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, przyjętych standardów postępowania oraz podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności.

W celu ograniczania ryzyka braku zgodności w Banku podejmowane są następujące działania:

- 1) opracowanie, wdrożenie i przestrzeganie Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności, zawierającej procedury monitorowania i ograniczania tego ryzyka.
- 2) przydzielenie zadań w zakresie analizy ryzyka braku zgodności odpowiednim komórkom organizacyjnym Banku.
- 3) utworzenie niezależnej komórki ds. zgodności - Stanowiska Kontroli Wewnętrznej i Zgodności.
- 4) bieżące śledzenie zmian w regulacjach zewnętrznych i terminowe wprowadzanie zmian do regulacji wewnętrznych, w oparciu o wzorce Banku Zrzeszającego i wytyczne Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
- 5) przeprowadzanie postępowań wyjaśniających w sprawie implementacji zmian przepisów zewnętrznych do procedur wewnętrznych Banku.
- 6) dokonywanie pomiaru i monitorowania ryzyka braku zgodności.
- 7) współpraca z Bankiem Zrzeszającym i Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w zakresie dostosowania wewnętrznych regulacji do zmian przepisów zewnętrznych.
- 8) współpraca z dostawcami systemów informatycznych.
- 9) bieżąca aktualizacja regulacji wewnętrznych w Banku.
- 10) zapewnienie wewnętrznej spójności regulacji obowiązujących w Banku poprzez prowadzenie testów zgodności w formie okresowych przeglądów procedur.
- 11) przeprowadzanie okresowej weryfikacji przyjętych regulacji zgodnie z Instrukcją „Zasady zarządzania zmianami procedur wewnętrznych w Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju” oraz z zasadami szczegółowymi ujętymi w poszczególnych regulacjach dotyczących ryzyk i adekwatności kapitałowej.
- 12) prowadzenie i stała aktualizacja rejestru regulacji wewnętrznych, obowiązujących w Banku.
- 13) zapewnienie sprawnego przepływu informacji o zmianach przepisów.
- 14) szkolenia pracowników.
- 15) stosowanie zapisów zawartych w Zasadach dobrej praktyki bankowej, opracowanych przez Związek Banków polskich oraz w Kanonie dobrych praktyk rynku usług finansowych, a także w Zasadach ładu korporacyjnego opracowanym przez Komisję Nadzoru Finansowego.
- 16) kontrola przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku.
okresowy audyt przyjętych rozwiązań.

Ryzyko wyniku finansowego:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest wypracowanie takiej wielkości zysku, który zagwarantuje stały wzrost funduszy własnych, dostosowany do poziomu podejmowanego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem wyniku finansowego jest elementem zarządzania ryzykiem biznesowym i obejmuje proces planowania, w tym planowania wieloletniego (strategia działania) oraz monitorowania wykonania planu.

Realizacja celu strategicznego w zakresie ryzyka biznesowego (w tym wyniku finansowego) odbywa się poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) angażowanie się Banku w lokalny rozwój poprzez współpracę z klientami i jednostkami samorządu terytorialnego,
- 2) analizę potrzeb klientów i rozpoznanie możliwości ich zaspokajania,
- 3) analizę konkurencji w zakresie rozwoju oferty oraz polityki cenowej,
- 4) dostosowanie oferty produktowej oraz cenowej do oczekiwań klientów,
- 5) zapewnienie konkurencyjności cen oferowanych produktów,
- 6) elastyczność w zakresie konstrukcji produktów oraz negocjowania cen,
- 7) prowadzenie działań promocyjnych i reklamowych, w tym współpraca z Bankiem Zrzeszającym, udział w lokalnych imprezach (dożynki, dni Miasta itp.),
- 8) aktywizację sprzedaży poprzez szkolenia sprzedażowe, budowanie postaw prosprzedażowych,
- 9) optymalizację kosztów poprzez między innymi automatyzację procesów obsługi klienta oraz procesów sprawozdawczych.

Bank w ramach procesu planowania określa plany sprzedażowe, przeprowadza analizę czynników mogących mieć wpływ na wynik finansowy, tworzy plany działań awaryjnych mających na celu wypracowanie założonych wyników finansowych.

Informacja o stopniu realizacji planów ekonomiczno - finansowych oraz strategicznych jest okresowo raportowana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej.

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności):

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) sukcesywne zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier 1 podstawowy, Tier I i Tier II oraz odpowiedniej struktury funduszy własnych,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE.
- 4) optymalne zarządzanie ryzykiem bankowym.

Poziom funduszy własnych:

1. Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
  2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
    - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufony kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
    - 2) oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufony kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
  3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż poziom ostrzegawczy określony w Grupowym Planie Naprawy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
  4. W przypadku obniżenia łącznego współczynnika kapitałowego poniżej poziomu określonego w ust. 3, Bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom współczynnika oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka, mające na celu poprawę w.w. współczynnika.
  5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności.
  6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.
  7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR .
  8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:
    - 1) zwiększa fundusz zasobowy z tytułu odpisów z zysku,
    - 2) dokonuje analizy zasad tworzenia wymogów kapitałowych,
    - 3) dokonuje zmiany struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,
    - 4) dokonuje zmiany struktury aktywów na bardziej dochodowe.
- Ww. działania mają za zadanie osiągnięcie wskaźników kapitałowych zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.

2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na łączny i wewnętrzny współczynnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci nadwyżki ponad wymagalny minimalny współczynnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 8, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe.
3. W Polityce kapitałowej określone są limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono przekroczenia limitów, o których mowa w Rozporządzeniu 575/2013 UE.
7. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego są dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) oraz pozostałych wskaźników kapitałowych na poziomie nie niższym niż poziom ostrzegawczy, określony w Grupowym Planie Naprawy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzone przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidendowej.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
  - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie nie niższym niż przyjęty poziomi minimalny,
  - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
    - a) fundusz udziałowy: maksimum 10%,
    - b) pozostałe fundusze łącznie: minimum 90%;
  - 3) przeznaczają co najmniej 90% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
    - a) strategią rozwoju banku,
    - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
    - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
    - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną,
    - e) funkcjonowaniem w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia,
  - 4) utrzymuje taką strukturę funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 5% funduszu udziałowego, nie przekroczyła 30% funduszu udziałowego Banku;
  - 5) ogranicza zaangażowania kapitałowego w akcje Banku Zrzeszającego do poziomu maksymalnie 10% funduszy własnych Banku;
  - 6) ogranicza zaangażowanie kapitałowe w instrumenty finansowe, które nie są kwotowane na aktywnych rynkach.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Celem zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest zapewnienie właściwej relacji pomiędzy wielkością kapitału podstawowego (Tier 1) i sumą aktywów bilansowych oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych Banku.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej definiowane jest jako ryzyko wynikające z podatności na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących plany biznesowe, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny pozostałych aktywów. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej materializuje się poprzez

niedopasowanie skali działalności i struktury źródeł finansowania oraz niedostateczne wyposażenie w fundusze własne.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

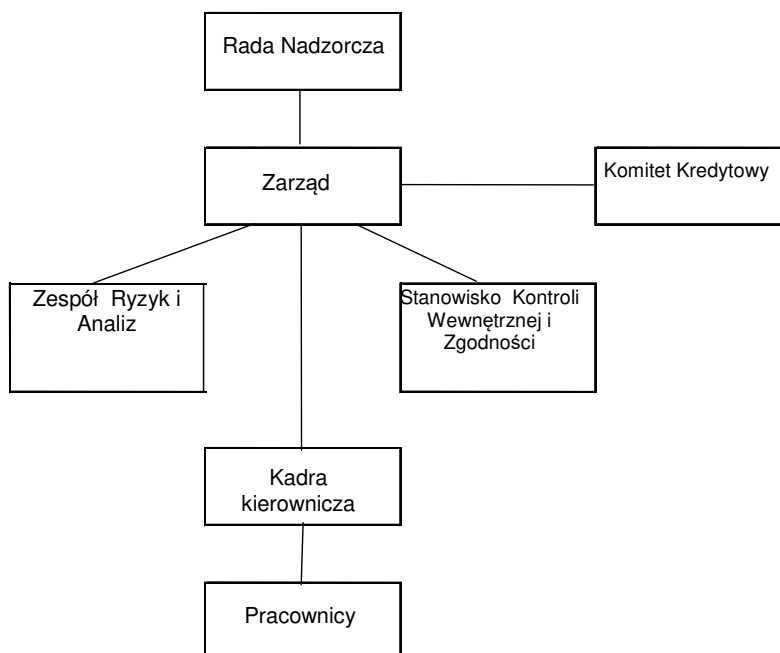
1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Komitet Kredytowy,
4. Zespół Ryzyk i Analiz,
5. Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Zgodności,
6. Audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS ,
7. Kadra kierownicza,
8. Pozostali pracownicy Banku.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Zespół Ryzyk i Analiz.

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania bankiem i obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. Strategie, polityki, procedury i plany,
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej,
4. Proces regularnego przeglądu i oceny działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku

2. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

Wprowadzony w Banku System Informacji Zarządczej, zwany dalej SIZ, opiera się na następujących założeniach:

- 1) informacje będące przedmiotem raportowania w ramach SIZ pozwalają na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy statutowe,
- 2) Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w tym ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, które będą podlegać bezpośredniej kontroli Zarządu,
- 3) uwzględniając założenia zawarte w pkt. 1, powyższe informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny każdej jednostki i komórki organizacyjnej Banku oraz wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
- 4) przyjmuje się, że nadzór nad funkcjonowaniem SIZ sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
- 5) w przyjętym systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty.
- 6) jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu min. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli zewnętrznych.
- 7) System Informacji Zarządczej podlega badaniu w ramach audytu wewnętrznego.

W ramach SIZ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

- 1) o charakterze strategicznym dla Banku,
  - 2) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
  - 3) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
  - 4) ocena adekwatności kapitałowej, obejmująca: informacje dotyczące minimalnych wymogów kapitałowych na ryzyka ujęte w Filarze I, informacje dotyczące dodatkowych wymogów kapitałowych na ryzyka uznane jako istotne zaliczone do Filara II, informacje dotyczące alokacji wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych ryzyk, dane dotyczące poziomu wewnętrznego współczynnika wypłacalności, informacje dotyczące obciążenia funduszy własnych wymogami kapitałowymi z tytułu ryzyk Filara I i II, informacje o wynikach przeprowadzonych testów warunków skrajnych,
  - 5) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku (ryzyko biznesowe), uwzględniającej:
    - a) wykonanie planu ekonomiczno-finansowego (w tym przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne),
    - b) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
    - c) strukturę przychodów i kosztów,
    - d) wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
    - e) uzyskanie wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka.
  - 6) realizacji zadań wynikających z regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
  - 7) dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej i audytu Banku.
1. W realizacji systemu informacji zarządczej z zakresu monitorowania poziomu ryzyka bankowego uczestniczą następujące organy statutowe i komórki organizacyjne Banku:

- 1) Rada Nadzorcza,
  - 2) Zarząd,
  - 3) Główny Księgowy, który odpowiedzialny jest za przeprowadzanie oceny ryzyka bankowego (monitorowanie i nadzorowanie płynności finansowej),
  - 4) Dyrektor Handlowy,
  - 5) Zespół Ryzyk i Analiz,
  - 6) Stanowisko Windykacji,
  - 7) Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Zgodności
  - 8) Stanowisko Monitoringu,
  - 9) Zespół Sprawozdawczości,
  - 10) Stanowisko Analiz Kredytowych,
  - 11) Zespół Organizacyjno-Administracyjny,
  - 12) Zespół Obsługi Informatycznej,
  - 13) Inspektor Ochrony Danych,
  - 14) Kierownicy komórek organizacyjnych Banku.
2. Bieżącą analizę poziomu ryzyka bankowego dokonuje Zespół Ryzyk i Analiz.
  3. Opracowane analizy dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka oraz adekwatności kapitałowej, przekazywane są Zarządowi według poniższych zasad:
    - 1) miesięcznie Zarząd otrzymuje skróconą informację na temat ogólnego poziomu ryzyka (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka) oraz sytuacji finansowej Banku,
    - 2) w cyklach miesięcznych Zarząd otrzymuje analizę ryzyka płynności, stopy procentowej i ryzyka walutowego w terminie odpowiednio do 20 i 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą ww. analizy,
    - 3) w zakresie poziomu ryzyka kredytowego, analiza kwartalna zostaje przekazana w terminie:
      - a) do 25 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza - analiza struktury, limitów oraz poziomu rezerw celowych, i wyników przeprowadzonych testów warunków skrajnych,
      - b) raz na rok do końca pierwszego półrocza - analiza zmian cen nieruchomości i kształtowanie się wskaźnika LtV,
      - c) do 25 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza - informacja z wykonania zadań z windykacji, w tym raporty w zakresie poziomu i adekwatności odpisów (rezerw) detalicznych ekspozycji kredytowych,
      - d) raz na rok do 2 tygodni po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego przez ZP- sprawozdanie dotyczące jakości kredytowej ekspozycji restrukturyzowanych, obsługiwanych i nieobsługiwanych, rezerw z nimi związanych oraz zabezpieczeń uzyskanych przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne,
      - e) do 31 marca po zakończeniu roku- analiza poziomu wskaźnika Dtl,
    - 4) w zakresie ryzyka operacyjnego – analiza zostaje przekazana w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza,
    - 5) w zakresie bezpieczeństwa systemów informatycznych- do końca pierwszego półrocza sprawozdanie dotyczące stanu bezpieczeństwa teleinformatycznego, do 20 dnia miesiąca po zakończonym kwartale sprawozdanie z funkcjonowania środowiska teleinformatycznego Banku,
    - 6) w zakresie ryzyka braku zgodności – sprawozdania dla Zarządu i Rady Nadzorczej przekazywane kwartalnie w terminie do 30 dnia po upływie każdego kwartału,

- 7) w zakresie adekwatności kapitałowej informacja dla Zarządu i Rady Nadzorczej przekazywana jest do 30 dnia miesiąca następującego po kwartale, którego analiza dotyczy,
  - 8) raz w roku do 15 lutego – analiza strategii i polityk zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, której odbiorcą jest Zarząd i Rada Nadzorcza,
  - 9) raz w roku do końca grudnia – weryfikacja przyjętych procedur w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową, w tym limitów, testów warunków skrajnych, planów awaryjnych itp. oraz zarządcy przegląd struktury organizacyjnej wraz z weryfikacją kwalifikacji członków zarządu w zakresie ryzyka operacyjnego.
4. Zarząd, uwzględniając dane uzyskiwane od komórek organizacyjnych składa Radzie Nadzorczej sprawozdanie w zakresie poziomu każdego rodzaju ryzyka występującego w Banku oraz adekwatności kapitałowej w cyklach:
- 1) na każdym kwartalnym posiedzeniu Rady Nadzorczej - informację na temat adekwatności kapitałowej, poziomu ryzyka kredytowego, ryzyka braku zgodności, płynności, stopy procentowej i walutowego (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka) oraz sytuacji finansowej Banku,
  - 2) raz na pół roku – informację na temat poziomu ryzyka operacyjnego,
  - 3) rocznie-syntetyczną informację na temat realizacji głównych celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową,
  - 4) do końca I półrocza sprawozdanie dotyczące bezpieczeństwa systemów informatycznych.

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- 1) wyniki pomiaru ryzyka, w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- 2) informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji / apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
- 3) wyniki kontroli zewnętrznych i wewnętrznych,
- 4) wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka,
- 5) ocenę skuteczności i adekwatności zarządzania ryzykiem.

Podstawowe wskaźniki akceptowalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka:

	Plan na 31.12.2021r.	Wykonanie na 31.12.2021r.
Ryzyko kredytowe		
Udział kredytów w sumie bilansowej	max. 70%	38,67%

Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem	max.5,00%	1,22%
Udział kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie w kredytach zabezpieczonych hipotecznie ogółem	max.6,00%	2,21%
Udział kredytów zagrożonych detalicznych w kredytach detalicznych ogółem	max. 2,00%	0,20%
Ryzyko płynności		
Udział aktywów płynnych w sumie bilansowej	min. 20,00%	55,58%
M1 Luka płynności krótkoterminowej	> 500,00 tys. zł	120 952 tys. zł
M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	min. 1,10	4,25
M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	min.1,10	1,58
M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	min.1,05	2,14
LCR (dzienny)	min. 1,10	3,37
Ryzyko stopy procentowej		
Wynik z tytułu odsetek (min. 90,00% planowanego)	3.800 tys. zł	4.355 tys. zł tj. 114,61% planowanego
Ryzyko operacyjne		
Koszty ryzyka operacyjnego nie wyższe niż 60% wymogu na ryzyko operacyjne	max. 60% wymogu na ryzyko operacyjne	0,10 tys. zł tj. 0,01% wymogu na ryzyko operacyjne
Ryzyko walutowe		
Skala działalności walutowej jako % aktywów	max. 5,00%	0,4%
Pozycja całkowita	max. 2,00% funduszy własnych (uznanych kapitałów)	127,18 tys. zł tj. 0,84% funduszy własnych
Ryzyko biznesowe		
C/I	86,17%	77,11%
ROA netto	min. 0,10%	0,38%

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe, odpisy aktualizujące na należności związane z ekspozycjami kredytowymi oraz rezerwę na ryzyko ogólne. Odpisy na rezerwy celowe, odsetki oraz inne należności związane z działalnością kredytową tworzone są w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia. Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące na należności związane z ekspozycjami kredytowymi tworzone są w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych w wysokości 1,5%;
- kategorii "pod obserwacją" w wysokości 1,5%;
- grupy "zagrożone" w tym :
  - kategorii "poniżej standardu" w wysokości 20%;
  - kategorii "wątpliwe" w wysokości 50%;
  - „stracone” w wysokości 100,00%,

po uwzględnieniu pomniejszych podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona jest zgodnie z art. 130 ustawy Prawo bankowe. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów, na pokrycie niezidentyfikowanego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności bankowej. Tworzenie i rozwiązywanie rezerwy dokonywane jest na podstawie oceny ryzyka, uwzględniającej w szczególności wielkość należności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych.

2. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

		a	b	c	d	e	f	g	h
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		w tym ekspozycje z utratą wartości	obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
				w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonania zobowiązania					
1	Kredyty i zaliczki	13	294	294	294	0	294		
2	<i>banki centralne</i>								
3	<i>instytucje rządowe</i>								
4	<i>instytucje kredytowe</i>								
5	<i>inne instytucje finansowe</i>								
6	<i>przedsiębiorstwa niefinansowe</i>								
7	<i>gospodarstwa domowe</i>	13	294	294	294	0	294		
8	Dłużne papiery wartościowe								
9	Zobowiązania do udzielenia pożyczki								
10	Łącznie	13	294	294	294	0	294		

3. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

a	b	c		d	e	f	g	h	i	j	k	l
Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna												
Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane								
		Nieprzeterminowane lub przeterminowana dni ≤ 30 dni	Przeterminowane >30 dni ≤90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤90 dni	Przeterminowane >90 dni ≤180 dni	Przeterminowane >180 dni ≤1 rok	Przeterminowane >1 rok ≤5 lat	Przeterminowane >powyżej 5 lat	Przeterminowane >5lat ≤ 7 lat	Przeterminowane >7lat	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
Kredyty i zaliczki	168 478	168 478		1 777	690	12		123	952			1 777
Banki centralne												
Institucje rządowe	25 817	25 817										
Institucje kredytowe	59 379	59 379										
Inne instytucje finansowe	705	705										
Przedsiębiorstwa niefinansowe	20 685	20 685		690	690							690
w tym MSP	20 685	20 685		690	690							690
Gospodarstwa domowe	61 892	61 892		1 087		12		123	952			1 087

Dłużne papiery wartościowe	104 159	104 159										
Banki centralne	98 472	98 472										
Institucje rządowe	5 001	5 001										
Institucje kredytowe	686	686										
Inne instytucje finansowe												
Przedsiębiorstwa niefinansowe												
Ekspozycje pozabilansowe												
Banki centralne												
Institucje rządowe												
Institucje kredytowe												
Inne instytucje finansowe												
Przedsiębiorstwa niefinansowe												
Gospodarstwa domowe												
Łącznie												272 637

4. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe		
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane - skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw			Skumulowane odpisania częściowe	Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3				
1	Kredyty i zaliczki	168 478			1 777			8			1 432					345
2	Banki centralne															
3	Institucje rządowe	25 817														
4	Institucje kredytowe	59 379														
5	Inne instytucje finansowe	705														
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	20 685			690						345					345
7	w tym MSP	20 685			690						345					345
8	Gospodarstwa domowe	61 892			1 087			8			1 087					

9	Dłużne papiery wartościowe	104 159											
10	Banki centralne	98 472											
11	Institucje rządowe	5 001											
12	Institucje kredytowe	686											
13	Inne instytucje finansowe												
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe												
15	Ekspozycje pozabilansowe	16 179											
16	Banki centralne												
17	Institucje rządowe												
18	Institucje kredytowe												
19	Inne instytucje finansowe												
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe												
21	Gospodarstwa domowe												
22	Łącznie	288 816			1 777		8			1 432			345

5. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

Według stanu na 31.12.2021r. Bank Spółdzielczy w Busku- Zdroju nie posiadał żadnych zabezpieczeń wierzytelności uzyskanych przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne.

VI. Dźwignia finansowa

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.*	Pozycja	Kwota w tys. zł
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	284 663
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	10 407
7	Inne korekty	305 998
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	295 376

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych w tys. zł
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	285 003
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-34
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	284 969
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	16 178
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-5 771
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	10 407
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	14 675
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	295 376
Wskaźnik dźwigni		

VII. Ryzyko płynności i finansowania

Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych (w tym w szczególności nadzorczych miar płynności, wynikających z Uchwały nr 386/2008 KNF) oraz Rozporządzenia 575/2013 UE.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku (w tym zagospodarowanie nadwyżki środków) oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości. W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

Bank Spółdzielczy w Busku- Zdroju dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania. Bank jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w związku z tym zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i w Systemie, ale w przypadku sytuacji awaryjnej posiada możliwości pozyskania dodatkowych źródeł finansowania zarówno z Banku Zrzeszającego jak i SOZ BPS. Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej są to przede wszystkim limit debetowy i limit lokacyjny. Na dzień 31.12.2021r. Bank posiadał niewykorzystany limit debetowy w Banku Zrzeszającym w wysokości 3.012 tys. zł oraz limit lokacyjny na poziomie 7.530 tys. zł, które w przypadku zachwiania sytuacji płynnościowej mogą być wykorzystane do pozyskania dodatkowych środków w formie np. depozytów terminowych lub kredytu w rachunku bieżącym.

Bank Zrzeszający pełni również istotną rolę w zakresie zabezpieczania płynności śróddziennej, realizując w ciągu dnia operacyjnego wszystkie operacje bezgotówkowe uznające i obciążające rachunek bieżący Banku oraz jest partnerem w zakresie udzielania kredytów konsorcjalnych. Ponadto Bank ma ułatwiony dostęp do rynków finansowych, możliwość zagospodarowania wolnych środków na lokatach oferowanych przez BPS S.A lub w bonach pieniężnych i papierach skarbowych, nabywanych za pośrednictwem Banku Zrzeszającego. Posiada również możliwość dokonywania zasileń gotówkowych i odprowadzania nadwyżek gotówki oraz przeprowadzania rozliczeń pieniężnych złotych i dewizowych. Bank Zrzeszający prowadzi rachunki depozytów obowiązkowych banków należących do SSOZ BPS, utrzymuje aktywa płynne stanowiące pokrycie depozytu obowiązkowego oraz wyznacza i utrzymuje zaagregowany wskaźnik płynności LCR. Ponadto Bank Zrzeszający stanowi również wsparcie dla banków spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności.

Bank jest również uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach którego Uczestnicy wzajemnie gwarantują sobie płynność i wypłacalność. Funkcjonowanie w ramach Systemu stanowi dodatkowy element zabezpieczenia płynności i możliwość pozyskania awaryjnego finansowania w przypadku zagrożenia płynności Banku. Uczestnicy,

u których istnieje niebezpieczeństwo utraty płynności lub wypłacalności, mogą skorzystać z pomocy finansowej udzielonej przez Spółdzielnię SOZ BPS w formie: pożyczki restrukturyzacyjnej, gwarancji, poręczeń lub innych zabezpieczeń, pożyczki długoterminowej na warunkach zobowiązań podporządkowanych, wpłaty na fundusz zasobowy lub rezerwy banku spółdzielczego, wpłaty na kapitał zapasowy lub rezerwy banku zrzeszającego. W celu stworzenia skutecznego mechanizmu zapewnienia płynności swoim Uczestnikom Bank Zrzeszający prowadzi rachunki Depozytu Obowiązkowego, na których zgromadzone są środki uczestników SOZ BPS, czyli banków spółdzielczych. Do pozostałych zadań Spółdzielni należy: dbałość o stosowanie i utrzymywanie w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS wysokich standardów zarządzania ryzykiem w tym ryzykiem płynności, wykonywanie audytu wewnętrznego Uczestników, monitorowanie sytuacji finansowej i poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej oraz podejmowanie działań mających na celu kontrolę i ograniczanie ryzyka ich działalności, wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie m.in. poprzez aktualizację kwoty depozytu obowiązkowego, prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności między Uczestnikami, opracowywanie zasad zarządzania ryzykiem płynności w Systemie, udzielanie pomocy w prowadzeniu procesów restrukturyzacyjnych i naprawczych.

Funkcjonując w strukturach zrzeszeniowych Bank tak kształtuje swoją strukturę płynnościową aby samodzielnie utrzymać zdolność do prowadzenia działalności i regulowania zobowiązań płatniczych, bez korzystania z finansowania zewnętrznego.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Bank zarządza płynnością na poziomie Centrali. Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (działalność operacyjna) od funkcji niezależnej oceny i kontroli ryzyka z uwzględnieniem skali i rodzaju prowadzonej działalności.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- Rada Nadzorcza Banku:
  - a) nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności,
  - b) zatwierdza Plan Strategiczny i Plan Finansowy Banku oraz Plan pozyskania długoterminowych źródeł finansowania,
  - c) nie rzadziej niż raz na kwartał, analizuje raporty o poziomie płynności Banku, ponoszonym przez Bank ryzyku płynności, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, oraz zapewnia, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów.
  - d) określa akceptowany ogólny poziom ryzyka Banku (tzw. apetyt na ryzyko),
  - e) pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności podejmowanym przez Bank,
  - f) Rada Nadzorcza winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka, w szczególności:
    - wzrastającym kosztem finansowania,
    - wzrastającą koncentracją pozycji istotnych dla ryzyka płynności,

- wzrastającą luką płynności,
  - zmniejszeniem się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania,
  - znaczącym i/lub notorycznym przekraczaniem limitów związanych z ryzykiem płynności,
  - spadkiem nadwyżki aktywów o wysokiej płynności,
  - zmianami warunków rynkowych, które mogą wskazywać na przyszłe zagrożenia w zakresie płynności.
- g) przynajmniej raz w roku powinna otrzymać sprawozdanie zarządu zawierające informacje o realizacji polityki zarządzania ryzykiem płynności.
- Zarząd Banku:
- a) odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem płynności (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur), oraz za realizację Planu Strategicznego, Planu Finansowego Banku w zakresie ryzyka płynności, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
  - b) odpowiada za ustanowienie procesu zarządzania ryzykiem płynności w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych
  - c) dostosowuje strukturę organizacyjną Banku oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem płynności do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka Banku,
  - d) precyzyjnie i jednoznacznie określa tolerancję ryzyka płynności, adekwatną do strategii działalności,
  - e) sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania,
  - f) odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
  - g) odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem płynności) oraz dobór personelu do zarządzania ryzykiem płynności,
  - h) przeprowadza co najmniej raz w roku przegląd polityki i zasad zarządzania ryzykiem płynności oraz ocenę mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie poważnych zmian profilu działalności Banku lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej), niezbędne korekty i udoskonalenia,
  - i) Zarząd Banku wyznacza Głównego Księgowego jako osobę, która będzie odpowiedzialna za proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku.
  - j) Zespół Ryzyk i Analiz jest odpowiedzialny za proces monitorowania ryzyka płynności w Banku.
- Główny Księgowy odpowiedzialny jest za:
- a) utrzymanie środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej:
    - wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku,
    - utrzymanie rezerwy obowiązkowej na wymaganym przepisami NBP poziomie,
  - b) bieżące zarządzanie środkami pieniężnymi w kasach Banku,
  - c) lokowanie nadwyżek finansowych i zakup bonów pieniężnych, skarbowych NBP w ramach posiadanego pełnomocnictwa,
  - d) utrzymywanie poziomu nadzorczych miar płynności,

- e) utrzymywanie krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku,
  - f) maksymalizowanie dochodów z przeprowadzanych transakcji (zapewnienie maksymalizacji dochodów, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpiecznego poziomu ryzyka płynności),
  - g) prawidłowość i bezpieczeństwo zawieranych transakcji,
  - h) identyfikację zagrożeń mających wpływ na płynność finansową Banku oraz monitorowanie ryzyka płynności,
  - i) uczestnictwo w opracowaniu polityki prowadzenia działalności – Planu Strategicznego Banku,
  - j) uczestnictwo w opracowaniu Planu finansowego przy uwzględnieniu ustalonych limitów ostrożnościowych,
  - k) weryfikację planów awaryjnych komórek i jednostek organizacyjnych, w celu zapewnienia spójności działań,
  - l) realizację działań awaryjnych.
- Zespół Ryzyk i Analiz:
    - a) oblicza poziom nadzorczych miar płynności,
    - b) dokonuje pomiaru ryzyka płynności, zgodnie z obowiązującymi procedurami,
    - c) opracowuje propozycje limitów dotyczących ryzyka płynności,
    - d) analizuje wpływ obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynności Banku,
    - e) sporządza informacje zawierające ocenę ryzyka płynności wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
  - Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:
    - a) realizacji Planu Strategicznego, Planu Finansowego Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów oraz Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania,
    - b) zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
    - c) dbania o jak najlepszy wizerunek Banku, oraz do rzetelnej obsługi klientów,
    - d) kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, tj.

w szczególności poprzez:

- codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku , umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej na wymaganym poziomie),
- monitorowanie poziomu aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych,
- analizę struktury źródeł finansowania działalności, w szczególności depozytów,
- wyznaczanie osadu we wkładach i ocenę stabilności źródeł finansowania,
- kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń, bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki,
- kontrolę środków na rachunkach nostro, zabezpieczając płynność dewizową Banku w walutach obcych poprzez transakcje na walutowym rynku międzybankowym,
- analizę stopnia zrywalności depozytów terminowych i wcześniejszych spłat kredytów,
- analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej oraz koncentracji depozytów,

- analizę dużych deponentów,
- stopień wykorzystania ustanowionych limitów,
- metodę urealnionej luki,
- testy warunków skrajnych.

Funkcjonujący w Banku system informacji zarządczej w zakresie ryzyka płynności pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych,
- 4) analizy wskaźników płynności,
- 5) wyników testów warunków skrajnych,
- 6) stopnia przestrzegania limitów.

Podstawowymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- depozyty stabilne (stałe) - depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności; wartość depozytów stabilnych jest wyznaczana jako iloczyn wartości depozytów w poszczególnych grupach podmiotowych i rodzajowych oraz wskaźnika osadu, wyliczonego dla danej grupy depozytów w analizowanym okresie,
- depozyty niestabilne (zmiennie) - stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu; Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności,
- płynność finansowa- zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach,
- płynność śróddzienna (bieżąca) – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,
- płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,

- płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy,
- płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
- luka płynności- zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym sporządzane na podstawie szacunków przepływów pieniężnych w celu ustalenia przyszłego poziomu płynności.
- ryzyko płynności-zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat,
- aktywa płynne- aktywa łatwo wymienne na gotówkę w szczególności: gotówka w kasach i skarbcu, rachunki bieżące zlotowe i walutowe, lokaty zlotowe i walutowe (niezablokowane) z terminem zapadalności do 30 dni, instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w okresie do 30 dni, pozostałe należności od podmiotów regulowanych z terminem zapadalności do 30 dni,
- bufor płynności – wysokość potrzebnych aktywów płynnych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym horyzoncie czasu.

Bank posiada zdefiniowane plany awaryjnego działania w sytuacji kryzysowej, zagrażającej płynności Banku, które są zintegrowane z procesem analizy ryzyka płynności w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych, jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynności. Plany awaryjne podlegają przeglądowi i aktualizacji co najmniej raz w roku, a w przypadku zmian warunków rynkowych lub skali prowadzonej działalności z większą częstotliwością. Plany awaryjne podlegają testowaniu z częstotliwością roczną.

W ramach obowiązujących wewnętrznych procedur awaryjnych prowadzi się ponadto: monitoring kształtowania się czynników uznanych za oznaki zagrożenia płynności, scenariuszowe analizy zdolności Banku do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne, w przypadku kryzysu płynności w Banku i w sektorze bankowym, kalkulacje wskaźników pomocniczych płynności, pozwalające na ocenę istotnych z punktu widzenia płynności relacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami bilansowymi.

Tryb obiegu informacji i współpracy poszczególnych jednostek/komórek organizacyjnych Banku w ramach systemu zarządzania płynnością uwzględnia: organy kierownicze oraz nadzorcze Banku, a także komórki pełniące funkcje operacyjne oraz kontrolne.

Funkcje skarbowe i funkcje zarządzania płynnością w Banku są w pełni scentralizowane. Zagospodarowaniem wolnych środków (nadwyżek) zajmuje się Główny Księgowy.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty sektora niefinansowego, które według stanu na 31.12.2021r. stanowiły 75,15% bazy depozytowej a wśród nich depozyty osób prywatnych, których udział w depozytach ogółem wyniósł 41,99%. Depozyty sektora budżetowego, które stanowią dodatkowe źródło finansowania działalności Banku, stanowiły 24,85% ogółu depozytów.

Według stanu na 31.12.2021r. wartość depozytów wynosiła 266.367 tys. zł i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 1,97% tj. 5.142 tys. zł. Powyższy wzrost

dotyczył tylko depozytów bieżących-13.172 tys. zł sektora niefinansowego głównie rolników, przedsiębiorców indywidualnych i osób prywatnych, jak oraz podmiotów sektora budżetowego. Depozyty terminowe uległy zmniejszeniu o 8.030 tys. zł. Spadek depozytów terminowych w stosunku do grudnia 2020r. wynikał głównie z ze zmniejszenia się depozytów terminowych osób prywatnych, co było konsekwencją utrzymującego się prawie cały rok niskiego oprocentowania depozytów. Powyższe nie spowodowało zagrożenia dla sytuacji płynnościowej Banku, co potwierdzają uzyskane wskaźniki płynności. Depozyty terminowe o wartości 51.690 tys. zł stanowiły 19,41% depozytów ogółem, natomiast depozyty bieżące, których wartość wyniosła 214.677 tys. zł -80,59%. Ryzyko wynikające z wyższego udziału depozytów bieżących niż terminowych w bazie depozytowej jest rekompensowane wysokim wskaźnikiem osadu a także dużym udziałem aktywów płynnych w aktywach ogółem.

Wartość kredytów na koniec 2021r. ukształtowała się na poziomie 110.081 tys. zł i całości pokryta była depozytami, w tym również depozytami stabilnymi. Zrywalność depozytów w analizowanym roku kształtowała się na niskim poziomie i nie zagrażała stabilności bazy depozytowej, co potwierdzają uzyskane wskaźniki osadu ogółem zarówno w odniesieniu do depozytów bieżących (94,27%) , jak i terminowych (91,78%).

Bank jest obciążony ryzykiem płynności wynikającym z finansowania kredytów długoterminowych, depozytami krótkoterminowymi i średnioterminowymi. Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową, w ramach której Bank bada strukturę pasywów długoterminowych w powiązaniu ze strukturą aktywów długoterminowych. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych głównie osób prywatnych oraz budżetu. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Ma to odzwierciedlenie w charakterystyce konstruowanych produktów. Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dłuższych przedziałach płynności stabilnymi źródłami finansowania, do których zalicza osad na depozytach oraz fundusze własne. Stabilne źródła finansowania działalności Banku ogółem na koniec 2021 roku wyniosły 253.104 tys. zł w tym osad na depozytach 238.019 tys. zł, fundusze własne 15.085 tys. zł. Sytuacja Banku w obszarze płynności finansowej była stabilna, o czym świadczą uzyskane wskaźniki osadu i stabilności bazy depozytowej. Bank spełniał nadzorcze miary płynności, wskaźniki zabezpieczania płynności oraz wskaźniki finansowania aktywów w tym również aktywów długoterminowych kształtowały się na bezpiecznym poziomie, co świadczy o prawidłowej strukturze finansowania działalności Banku.

Bank zarządza płynnością krótkoterminową, średnioterminową i długoterminową. Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności. Zarządzanie płynnością krótkoterminową polega na monitorowaniu i planowaniu krótkoterminowych wpływów i wypływów, zawieraniu krótkoterminowych operacji na rynku finansowym, w tym z Bankiem Zrzeszającym oraz budowaniu nadwyżki płynności, w której skład wchodzi aktywa o wysokim stopniu płynności, stanowiące rezerwę pokrywającą potencjalne wypływy gotówki z Banku. W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

Na dzień sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o która mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjna miara płynności -wskaźnik LCR, nie spadła poniżej wymaganego minimalnego poziomu wewnętrznego Banku).

Nazwa nadwyżki	Wartość w tys. zł
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	81.500

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

Do alternatywnych potencjalnych źródeł finansowania wzmacniających zdolność Banku do przetrwania zdarzeń kryzysowych można zaliczyć, przykładowo:

- przyrost depozytów,
- wydłużenie terminów wymagalności zobowiązań,
- nowe emisje instrumentów dłużnych krótko- i długoterminowych,
- transfery funduszy wewnątrz grupy, nowe emisje kapitałowe, sprzedaż spółek zależnych lub linii biznesowych,
- sekurytyzację aktywów,
- sprzedaż lub transakcje repo nieobciążonych, wysoce płynnych aktywów,
- ciągnięcie przyznaných linii finansowania,
- kredyt lombardowy z banku centralnego.

Aktywa nieobciążone-aktywa, które mogą być natychmiast wykorzystane przez bank jako przedmiot zastawu zabezpieczającego pozyskanie finansowania lub do celów handlowych lub zarządzania ryzykiem.

W celu ograniczenia ryzyka płynności Bank wprowadził limity ostrożnościowe, pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Nadwyżki finansowe Bank lokuje w aktywa płynne, które mają za zadanie przetrwanie w sytuacji skrajnej oraz utrzymuje depozyt obowiązkowy w Banku Zrzeszającym. Systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewnia niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych a przystąpienie do Systemu Ochrony BPS zapewnia otrzymanie pomocy płynnościowej w takiej sytuacji.

Podstawowymi limitami, w zakresie których Bank nie dopuszcza do sytuacji ich przekraczania są limity regulacyjne, wynikające z Uchwały nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności:

- luka płynności krótkoterminowej (M1),
- współczynnik płynności krótkoterminowej (M2),
- współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (M3),
- współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4) oraz
- wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR, będący limitem strategicznym, wynikający z Rozporządzenia 575/2013, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną w okresie 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami

i wypływami płynności. Wskaźnik LCR oblicza się jako stosunek zabezpieczenia przed utratą płynności i różnicy pomiędzy odpływami i przyływami dotyczącymi kolejnych 30 dni zakłada się, że przyływy nie mogą stanowić więcej niż 75%,
- wskaźnik stabilnego finansowania NSFR.

Informacja o kształtowaniu się w.w. nadzorczych miar płynności przekazywana jest codziennie Prezesowi Zarządu bezpośrednio nadzorującemu zarządzanie ryzykiem płynności oraz miesięcznie dla Zarządu i kwartalnie dla Rady Nadzorczej.

W minionym roku limity nadzorcze w zakresie ryzyka płynności były przestrzegane i ani razu nie zostały przekroczone a ich poziom na dzień 31.12.2021r. prezentuje poniższa tabela.

L.p.	Miara nadzorcza	Limit ostrożnościowy Banku	Limit nadzorczy	Wartość na dzień 31.12.2021r.
1.	M1	> 500 tys. zł	brak	120.952 tys. zł
2.	M2	1,10	brak	4,25
3.	M3	1,10	1,00	1,58
4.	M4	1,05	1,00	2,14
5.	LCR (dzienny)	1,10	1,00	3,37
6.	NSFR (dzienny)	1,10	1,00	1,95

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR będącego limitem strategicznym na koniec czterech kwartałów 2021 roku kształtują się następująco:

Nazwa wielkości w tys. zł	31.03.2021r.	30.06.2021r.	30.09.2021r.	31.12.2021r.
Zabezpieczenie przed utratą płynności (aktywa płynne) w tys. zł	63 230	94 715	75 323	120 733
Wypływy środków pieniężnych netto w tys. zł	45 873	45 700	42 423	45 487
Wpływy pieniężne netto w tys. zł	24 245	14 919	17 246	9 669
Wskaźnik pokrycia wpływów netto (dzienny)	2,92	3,08	2,99	3,37

Oprócz nadzorczych miar płynności Bank monitoruje i analizuje następujące wskaźniki, ograniczające ryzyko płynności:

- wskaźnik płynności do 7 dni,
- wskaźnik płynności do 1 miesiąca,
- wskaźnik płynności do 3 miesięcy,
- wskaźnik płynności do 6 miesięcy,
- wskaźnik płynności do 1 roku,
- wskaźnik płynności do 2 lat,

- wskaźnik płynności do 5 lat,
- wskaźnik płynności do 10 lat,
- wskaźnik płynności do 20 lat,
- wskaźnik płynności powyżej 20 lat.
- aktywa płynne (bufor płynności) / aktywa wg wartości bilansowej [%],
- aktywa płynne (bufor płynności) / depozyty niestabilne (ponad osad) [%],
- aktywa płynne (bufor płynności) / zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
- kredyty wg wartości nominalnej / aktywa wg wartości bilansowej [%],
- zobowiązania pozabilansowe udzielone / aktywa wg wartości bilansowej [%],
- depozyty stabilne / aktywa wg wartości bilansowej [%],
- depozyty niestabilne / aktywa wg wartości bilansowej [%],
- procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%],
- zobowiązania wobec sektora finansowego / aktywa wg wartości bilansowej [%],
- kredyty i pożyczki otrzymane od sektora finansowego wg wartości nominalnej/ aktywa wg wartości bilansowej [%],
- wskaźnik osadu ogółem [%],
- depozyty od banków / aktywa wg wartości bilansowej [%],
- depozyty / kredyty wg wartości nominalnej, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%],
- depozyty/ kredyty wg wartości nominalnej i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
- depozyty stabilne / kredyty wg wartości nominalnej, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%],
- depozyty stabilne / kredyty wg wartości nominalnej i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
- aktywa trwale netto / fundusze własne [%],
- depozyty stabilne (50% ich wartości) + fundusze własne / należności z tytułu kredytów wg wartości nominalnej, skup. wierz. i zrealiz. gwarancje o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%],
- należności z tytułu kredytów wg wartości nominalnej, skup. wierz. i zrealiz. gwarancje o terminie zapadalności powyżej 5 lat / kredyty wg wartości nominalnej, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem [%]

W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów Bank dokonuje analizy rozkładu ich zapadalności/wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych obliczając wskaźniki tzw. luki płynności. Bank stosuje schematy urealniania terminów zapadalności wybranych, kluczowych z punktu widzenia płynności, pozycji aktywów i pasywów, aby poprawnie prognozować zachowanie się struktury bilansu oraz wpływów i wypływów w czasie. Schematy urealniania wynikają bądź to ze specyfiki instrumentów finansowych bądź też z zaobserwowanych historycznie zachowań, takich jak przedpłaty kredytów czy utrzymywanie się osadu depozytowego. Na podstawie urealnionych wartości Bank oblicza skumulowane wskaźniki luki płynności dla poszczególnych przedziałów czasowych, wyrażone jako stosunek wartości aktywów do pasywów w tym przedziale. Analiza urealnionych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki we wszystkich przedziałach czasowych zostały dotrzymane.

Urealniona luka płynności na dzień 31.12.2021r.

Wyszczególnienie	SUMA	Avista	> 24 h < = 7 dni	> 7 dni < = 1 m-ca	> 1 m-ca < = 3 m-cy	> 3 m-cy < = 6 m-cy	> 6 m-cy < = 1 rok	> 1 rok < = 2 lata	> 2 lat < = 5 lat	> 5 lat < = 10 lat	> 10 lat < = 20 lat	> 20 lat
AKTYWA BILANSOWE	284 663	106 801	35 011	19 406	3 347	3 712	11 604	15 420	32 131	32 600	12 838	11 793
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PASYWA BILANSOWE	284 663	19 963	212	580	2 478	1 919	1 270	3	0	0	0	258 238
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE	16 117	10 648	0	5 469	0	0	0	0	0	0	0	0
Wskaźniki płynności												
Luka		76 190	34 799	13 358	869	1 793	10 334	15 417	32 131	32 600	12 838	-246 445
Luka skumulowana		76 190	110 988	124 346	125 215	127 008	137 342	152 760	184 891	217 491	230 329	-16 117
Wskaźnik płynności		3,49	165,10	3,21	1,35	1,93	9,14	5 145,27	545 165,56	-	-	0,05
Wskaźnik płynności skumulowany		3,49	4,60	4,37	4,18	4,08	4,23	4,59	5,35	6,11	6,41	0,95

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności, do których zaliczyć należy:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

W tym celu Bank w okresach miesięcznych przeprowadza testy warunków skrajnych, badające wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank. Wyniki testów warunków skrajnych Bank wykorzystuje do planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego oraz zmiany polityki płynnościowej.

Bank dokonuje testów warunków skrajnych – scenariuszowych polegających na zmianach struktury aktywów i pasywów, które mogą ulec zmianie w przypadku zmiany sytuacji na rynkach finansowych, zmiany otoczenia w którym Bank funkcjonuje, wpływu konkurencji, oraz zmian kształtowania się pozycji aktywów i pasywów.

Bank przeprowadza następujące testy warunków skrajnych:

- test obrazujący kształtowanie się wskaźnika LCR, w przypadku wzrostu wpływów o 20%,
- odwrócony test warunków skrajnych, pokazujący o ile mogą wzrosnąć wpływy w wartości kwotowej i procentowej, przy jednoczesnej konieczności zachowania wskaźnika LCR na minimalnym poziomie 100%,
- test badający wpływ wycofania przez klientów środków niegwarantowanych przez BFG na wskaźnik LCR,

- test warunków skrajnych obrazujący kształtowanie się wskaźnika stabilnego finansowania NSFR, w przypadku spadku stabilnego finansowania o 20%,
- odwrócony test, obrazujący o ile może spaść stabilne finansowanie w wartości kwotowej i procentowej, przy jednoczesnej konieczności zachowania wskaźnika NSFR na minimalnym poziomie 100%,
- odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku, który pokazuje w jakim stopniu posiadane wolne środki oraz możliwe do pozyskania pokryłyby zobowiązania bieżące i terminowe,
- test obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20%,
- test obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wypływów środków oraz braku wpłat gotówkowych i uznań bezgotówkowych,
- test badający wpływ na poziom wskaźników płynności pogorszenia się jakości portfela kredytowego Banku, zakładający przekwalifikowanie 10% należności w sytuacji normalnej i pod obserwacją do grupy zagrożonych,
- test badający wpływ na poziom wskaźników płynności pogorszenia się jakości portfela kredytowego Banku o 10% oraz zmiany struktury aktywów zakładającej wzrost obliiga kredytowego o 10%,
- test badający wpływ na poziom wskaźników płynności pogorszenia się jakości portfela kredytowego Banku o 10%, zmiany struktury aktywów zakładającej wzrost obliiga kredytowego o 10% oraz spadku depozytów terminowych o 10%,
- test kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony plan finansowy Banku.

Do końca 2021 roku Bank przeprowadzał również testy warunków skrajnych dotyczące przestrzegania nadzorczych miar płynności, wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008r.:

- test zakładający spadek zobowiązań bieżących i terminowych od podmiotów niefinansowych oraz podmiotów sektora budżetowego o 20% i jego wpływ na współczynnik płynności krótkoterminowej (M2) oraz współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4),
- odwrócony test zakładający spadek poziomu zobowiązań bieżących i terminowych od podmiotów sektora niefinansowego i rządowego oraz samorządowego przy jednoczesnej konieczności utrzymania współczynnika płynności krótkoterminowej (M2) na poziomie min 1,00, który pokazuje o ile mogłyby spaść zobowiązania bieżące i terminowe aby w.w. współczynnik ukształtował się na minimalnym poziomie,
- odwrócony test zakładający szokowy spadek środków obcych stabilnych, przy jednoczesnej konieczności utrzymania współczynnika pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4) na minimalnym poziomie 1,00, który pokazuje o ile mogłyby spaść środki obce stabilne aby w.w. współczynnik ukształtował się na minimalnym poziomie,

Przeprowadzone testy warunków skrajnych wykazały, iż poziom ryzyka płynności w żadnym przypadku wystąpienia sytuacji skrajnej nie wymaga uruchamiania planów awaryjnych ani zabezpieczenia tego ryzyka wewnętrznym wymogiem kapitałowym oraz, że Bank będzie utrzymywał płynność finansową na pożądanym poziomie Informacja o wynikach przeprowadzonych testów warunków skrajnych prezentowana jest razem z

analizą ryzyka płynności w okresach miesięcznych Zarządowi i kwartalnie Radzie Nadzorczej.

W celu ograniczenia ryzyka płynności Bank prowadzi następujące działania :

- 1) kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;
- 2) przestrzeganie limitów ograniczających ryzyko płynności;
- 3) utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych i aktywów nieobciążonych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
- 4) ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań;
- 5) wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;
- 6) utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
- 7) stałe umowy współpracy z bankami umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek;
- 8) pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
- 9) trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych;
- 10) wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
- 11) Kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej;
- 12) lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które zapewniają przetrwanie w sytuacji skrajnej;
- 13) uczestnictwo w Systemie Ochrony Zrzeszenia, w ramach którego Uczestnicy wzajemnie gwarantują sobie płynność i możliwość pozyskania awaryjnego finansowania w przypadku zagrożenia płynności Banku;
- 14) utrzymywanie depozytu obowiązkowego w Banku Zrzeszającym;
- 15) testowanie awaryjnego planu płynności.

Ponadto w celu ograniczenia ryzyka płynności Bank podejmuje działania o charakterze organizacyjnym, proceduralnym oraz kontrolnym polegające m.in. na:

- 1) stworzeniu struktury organizacyjnej, odpowiadającej profilowi ryzyka i skali działania,
- 2) opracowaniu i wdrożeniu regulacji wewnętrznych, zapewniających prawidłowy pomiar, redukcji i monitorowania płynności,
- 3) opracowaniu scenariuszy warunków skrajnych, uwzględniających wpływ zarówno czynników wewnętrznych jak i systemowych na możliwość utrzymania płynności przez Bank,
- 4) stworzeniu planów awaryjnych, uwzględniających różne scenariusze rozwoju niekorzystnych sytuacji,
- 5) przeprowadzeniu szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem płynności,
- 6) ujęciu w procedurach kontroli zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem płynności,
- 7) zapewnieniu, by kierownictwo otrzymywało bieżące i adekwatne informacje o poziomie płynności.

VIII. Informacje wynikające z Rekomendacji M

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane ex ante (straty potencjalne) poprzez samoocenę ryzyka oraz ex post (straty rzeczywiste) poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego prowadzony jest w ramach siedmiu rodzajów zdarzeń:

1. Oszustwa zewnętrzne,
2. Oszustwa wewnętrzne,
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy,
4. Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności,
5. Szkody w rzeczowych aktywach trwałych,
6. Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu,
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami

oraz trzech linii biznesowych:

1. Bankowość komercyjna,
2. Bankowość detaliczna,
3. Płatność i rozliczenia.

Poziom ryzyka operacyjnego jest monitorowany we wszystkich obszarach działania Banku charakteryzujących się wysoką podatnością na to ryzyko.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego w 2021r. obejmował informację kwartalną dla Zarządu i półroczną dla Rady Nadzorczej Banku.

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą wskaźnika bazowego Kwota wymogu według stanu na 31.12.2021r. wyniosła 948.400,00 zł i stanowiła 6,29% funduszy własnych.

Łącznie w 2021 roku zarejestrowano 19 zdarzeń ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności, które spowodowały koszty w wysokości 100,00 zł, stanowiące 0,01% wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego. Kwota strat poniesiona w związku z incydentami ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności nie przekroczyła akceptowalnego poziomu ryzyka ustalonego na poziomie 60% wymogu na ryzyko operacyjne. W porównaniu do roku poprzedniego koszty zdarzeń dotyczące ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności uległy zmniejszeniu o 2.585,83 zł. Straty niefinansowe liczone jako czas braku dostępu do usług przez klientów lub ograniczony dostęp w analizowanym roku wyniosły 3 godzin i 37 minut i w porównaniu do roku 2020 uległy zmniejszeniu o 137 godzin i 43 minuty, z uwagi na wycofanie w poprzednich okresach z użytkowania bankomatów, które generowały zdarzenia o wysokiej dotkliwości, jak również systematycznej wymianie sprzętu IT, wymianie sieci oraz przebudowie serwerowni. Straty niefinansowe poniesione w 2021r. dotyczyły przerwy w pracy, spowodowanej awarią systemu finansowo-księgowego Defbank. Wszystkie zdarzenia jakie wystąpiły w Banku w związku z incydentami ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności charakteryzowały się zarówno niską dotkliwością, jak również niską częstością i dotyczyły linii Płatności i rozliczenia.

W I kwartale 2021 roku został zamknięty Oddział Banku mieszczący się w Kazimierzy Wielkiej a obsługę klientów tego oddziału przejął Oddział w Wiślicy. Wycofany również został bankomat mieszczący się w Kazimierzy Wielkiej i jako nowocześniejszy technologicznie przeniesiony do Punktu w Czarnocinie. Ograniczenie ilości bankomatów nie wpłynęło na wzrost niezadowolonych klientów z oferowanych usług. Należy zaznaczyć, iż Bank posiada cztery funkcjonujące bankomaty, w tym dwa na terenie Buska-Zdroju i w

przypadku awarii jednego z nich klienci nie zostają pozbawieni dostępu do usług, gdyż w pozostałych mogą dokonywać transakcji. Konieczność zachowania dystansu społecznego zachęcała klientów do samodzielnego korzystania z udostępnionych narzędzi i usług w wersji on-line oraz dokonywania operacji bezgotówkowych.

W analizowanym roku przekroczony został jeden ze wskaźników KRI tj. wskaźnik absencji kadr. Powyższe przekroczenie spowodowane zostało zwiększoną liczbą zwolnień lekarskich wśród pracowników oraz większą liczbą zasiłków opiekuńczych nad dziećmi z uwagi na utrzymujący się stan epidemii COVID-19, jak również z uwagi na przeniesienie dwóch osób z umowy o pracę na umowę zlecenie, co obniżyło przeciętną liczbę zatrudnionych, która w relacji do dni absencji daje wyższy wskaźnik absencji. Zwiększona absencja nie zagrażała jednak ciągłości działania Banku, gdyż w badanym okresie nie odnotowano wzrostu błędów księgowych ani pogorszenia jakości obsługi klientów.

Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 01.01.2021r. do 31.12.2021r. (w tys. zł.):

Rodzaje / kategorie ryzyka operacyjnego	Suma strat brutto	transfer ryzyka	Suma strat faktycznie poniesionych przez Bank w tys. zł
1. Oszustwa wewnętrzne,	0,00	0,00	0,00
2. Oszustwa zewnętrzne,	0,00	0,00	0,00
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy,	0,00	0,00	0,00
4. Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności,	0,00	0,00	0,00
5. Szkody w rzeczowych aktywach trwałych,	0,00	0,00	0,00
6. Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu,	0,00	0,00	0,00
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami.	0,10	0,00	0,10

W 2021 roku Bank nie odnotował znaczących zdarzeń operacyjnych.

Przeprowadzony test warunków skrajnych zakładający trzykrotny wzrost wartości poniesionych strat tj. do wysokości 300,00 zł wykazał iż, utworzony wymóg kapitałowy jest w stanie zaabsorbować szokowy wzrost strat z tytułu ryzyka operacyjnego. Należy również zaznaczyć, iż zakładany wzrost strat stanowi 0,03% utworzonego wymogu kapitałowego a tym samym nie przekracza zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą Banku akceptowalnego poziomu ryzyka w wysokości 60% utworzonego wymogu na ryzyko operacyjne.

Biorąc pod uwagę częstotliwości występowania zdarzeń z zakresu ryzyka operacyjnego, wysokość poniesionych strat oraz wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych można ocenić, że ryzyko operacyjne w Banku nadal kształtuje się na akceptowalnym poziomie.

W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego w minionym roku w Banku podejmowano następujące działania zapobiegawcze i dyscyplinujące polegające na :

- przeprowadzeniu rozmów dyscyplinujących z pracownikami winnymi zaniedbań i pomyłek,
- egzekwowaniu praw wynikających z zawartych umów serwisowych,
- dokonaniu aktualizacji oprogramowania systemów,
- realizacji szkoleń, głównie z uwagi na trwającą pandemię COVID-19 w formie zdalnej, które stanowią istotny element kształtowania kadr w Banku,
- dokonaniu wymiany uszkodzonych elementów urządzeń,
- dokonywaniu zmian w regulacjach wynikających ze zmiany przepisów zewnętrznych lub zaleceń pokontrolnych w tym Rekomendacji D.

Działania długofalowe związane ze sprzedażą usług elektronicznych, szkoleniami pracowników oraz planowanymi nakładami inwestycyjnymi powinny się przyczynić do ograniczania skutków ryzyka operacyjnego i utrzymania go na dotychczasowym poziomie.

IX. Polityka wynagrodzeń

W ramach ogólnego systemu wynagradzania w Banku funkcjonuje system wynagrodzenia pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku uwzględniający Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach. Wdrożony system stanowi istotny element rozwoju i bezpieczeństwa funkcjonowania Banku, wspiera długoterminowe interesy Banku oraz jego klientów. Ponadto, promuje i wspiera proces efektywnego zarządzania ryzykiem, w celu utrzymania i ochrony bezpiecznej bazy kapitałowej Banku, nie zachęca do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku oraz uwzględnia długookresową strategią biznesową i ma na celu zapewnienie stabilnego rozwoju. Zgodnie z przyjętą procedurą przez Bank, za pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku uznaje się:

- 1) Członków Rady Nadzorczej,
- 2) Członków Zarządu,
- 3) Głównego Księgowego,
- 4) Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Zgodności.

Z uwagi na fakt, że żaden pracownik Banku nie posiada kompetencji decyzyjnych przekraczających 5 mln EUR oraz Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych pracowników.

Zasady wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku określone zostały w Regulaminie wynagradzania pracowników, przyjętym przez Zarząd Banku. Całkowite wynagrodzenie pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku jest podzielone na składniki stałe i zmienne. Przez zmienne składniki wynagrodzeń rozumie się przyznane premie, których wypłata uzależniona jest od oceny pracy oraz wyników działalności. Zmiennych składników wynagrodzeń nie stanowią świadczenia emerytalne przyznane oraz wynikające z regulaminów odprawy i nagrody jubileuszowe, z uwagi, iż nie mają one cechy uznaniowości i stanowią części standardowych pakietów dotyczących zatrudnienia.

Łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagrodzenia osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej. Wysokość zmiennych składników wynagrodzenia nie może być wyższa niż 100% wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zgromadzenie Przedstawicieli. Rada Nadzorcza otrzymuje wynagrodzenie ryczałtowe za udział w posiedzeniu. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Zarząd. Przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu premii uznaniowej dla Stanowiska Kontroli Wewnętrznej i Zgodności konieczna jest opinia Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej.

Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie oceny wykonania planu ekonomiczno - finansowego w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe. Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnęte w ostatnich trzech latach oraz w ocenianym kwartale (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń planu ekonomiczno-finansowego to: Wskaźnik orezerwowania portfela kredytowego, Wskaźnik jakości portfela kredytowego (NPL), łączny współczynnik kapitałowy, wskaźnik płynności LCR. Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych wskaźników w odniesieniu do zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą planu ekonomiczno - finansowego w poszczególnych latach i w danym kwartale podlegającym ocenie. Zmienne składniki są wypłacane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat oraz w ocenianym kwartale plan w zakresie wskaźników wymienionych w ust. 2 był zrealizowany co najmniej w 90%. Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy wypłacaniu zmiennych składników wynagrodzenia to: Uzyskane absolutorium w okresie oceny, pozytywna ocena rękopisami należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe, ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną – ocena kwartalna. W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagrodzenia nie wypłaca się.

Oceny efektów pracy pracowników, nie będących członkami Zarządu dokonuje Zarząd. Kryterium oceny efektów pracy Głównego Księgowego stanowi rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych Banku w oparciu o zatwierdzone zasady rachunkowości oraz rentowność zawieranych transakcji. Zarząd ocenia wykonanie zadań w cyklach rocznych. Całość przyznanej premii jest wypłacana po przyznaniu – bez stosowania odroczenia.

Bank ma możliwość wstrzymania, ograniczenia, odmowy wypłaty lub realizacji zmiennych składników wynagrodzenia w szczególności w sytuacji, w której osoba zajmująca stanowiska istotne w Banku: uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku, lub była odpowiedzialna za takie działania, nie spełniła odpowiednich standardów dotyczących rękopisami bezpiecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem.

Stosowana w Banku polityka wynagrodzeń ma na celu adekwatne wynagradzanie pracowników za wykonaną pracę, zapewnienie, by system wynagrodzenia nie stanowił zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka lub niewłaściwej sprzedaży produktów, w

szczegółności uwzględniał prawa i interesy klientów oraz realizował strategię zarządzania Bankiem i strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz ograniczał konflikt interesów. Bank nie stosuje polityki odraczania wynagrodzeń.

Rada Nadzorcza, która zatwierdza Politykę wynagrodzeń przedstawiła w swoim Sprawozdaniu z działalności za 2021 rok Zebraniu Przedstawicieli ocenę z funkcjonowania Polityki wynagrodzeń, jak również dokonała przeglądu Polityki wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. W skład Rady wchodzi 7 członków. W roku 2021 Rada Nadzorcza odbyła 8 posiedzeń. Rada Nadzorcza Banku w trakcie swoich posiedzeń na bieżąco informowana jest przez Zarząd o poziomie ryzyka Banku i na bieżąco monitoruje jego poziom co umożliwia zastosowanie zasad wynikających z przyjętej Polityki wynagradzania. Bank nie był zobowiązany do powoływania komitetu ds. wynagrodzeń, Rada Nadzorcza nie powoływała takiego komitetu. Bank nie korzystał z usług konsultanta zewnętrznego przy ustalaniu polityki wynagradzania. W roku 2021 żaden z Członków Zarządu nie otrzymał wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln EUR.

Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników w okresie rocznym ustalono na poziomie 6 %.

Informacje o sumie wypłaconych w 2021r. wynagrodzeń osobom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku (w zł):

L.p.	Stanowiska kierownicze	Stale składniki w zł (brutto)	Zmienne składniki w zł (brutto)	Ilość osób
1.	Członkowie Rady Nadzorczej	34.580,00	0,00	7
2.	Członkowie Zarządu	501.600,00	0,00	3
3.	Główny Księgowy	84.700,00	0,00	1
4.	Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Zgodności	72.500,00	0,00	1

Informacje o sumie wypłaconych w 2021r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku (w zł):

L.p.	Tytuł wynagrodzenia:	Wartość
1.	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00
2.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0,00
3.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00
4.	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2021r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00
5.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0,00

6.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00
----	--	------

X. Polityka wyboru członków Rady Nadzorczej Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedzialności

Członków Zarządu Banku zgodnie z przepisami prawa i Statutem powołuje Rada Nadzorcza Banku. Członkowie Zarządu podlegają ocenie odpowiedzialności, uwzględniającej kwalifikacje, doświadczenie i reputację. Zasady wyboru Członków Zarządu i ocen zawierają następujące procedury wewnętrzne:

- 1) „Procedura dokonywania ocen odpowiedzialności członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Busku- Zdroju”;
- 2) „Regulamin działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Busku- Zdroju”.

Członków Rady Nadzorczej zgodnie ze Statutem Banku i przepisami prawa powołuje Zebranie Przedstawicieli. Zebranie Przedstawicieli obradujące w dniu 29 czerwca 2021 roku dokonało wyboru członków Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza składa się z siedmiu osób. Pięciu członków Rady Nadzorczej pełniło swoją funkcję więcej niż bieżącą kadencję, dwóch członków Rady Nadzorczej pełni funkcję pierwszą kadencję.

Rada Nadzorcza w 2021 roku odbyła 8 posiedzeń, w tym co najmniej jeden raz omawiała zagadnienia oceny polityki wynagradzania.

Bank, z uwagi na skalę działalności nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty instrukcją – System Informacji Zarządczej definiującą częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Członkowie Rady Nadzorczej podlegali ocenie odpowiedzialności, uwzględniającej kwalifikacje, doświadczenie i reputację. Zasady wyboru Członków Rady Nadzorczej i ocen zawierały następujące procedury wewnętrzne:

- 1) „Regulamin wyborów Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Busku-Zdroju”,
- 2) „Regulamin działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Busku- Zdroju”,
- 3) „Polityka zapewnienia odpowiedzialności Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Busku-Zdroju”.

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku w okresach rocznych.

1. Członkowie Zarządu podlegają ocenie odpowiedniości, uwzględniającej kryteria dotyczące reputacji oraz kompetencji (kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, właściwość postawy wobec pełnionej funkcji). Oceny odpowiedniości dokonuje Komisja ds. odpowiedniości składająca się z 3 przedstawicieli wybranych przez Radę Nadzorczą.

W dniu 28 lutego 2022 roku Rada Nadzorcza Banku dokonała oceny indywidualnej członków Zarządu Banku oraz kolegiальной Zarządu Banku za rok 2021. Na ocenę indywidualną członków Zarządu składała się ocena kwalifikacji oraz reputacji, natomiast przy ocenie kolegiальной Zarządu ocenę ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz ocenę reputacji Banku, jako pochodnej działań członków Zarządu. Po dokonanej analizie informacji zawartych w oświadczeniach poszczególnych członków Zarządu i weryfikacji kwalifikacji członków Zarządu Banku (wiedza, umiejętności, doświadczenie) oraz biorąc pod uwagę wyniki działalności Banku Spółdzielczego w Busku- Zdroju w 2021r. Rada Nadzorcza zawnioskowała do Zebrania Przedstawicieli o udzielenie wszystkim członkom Zarządu absolutorium, a Zebranie Przedstawicieli w dniu 28 czerwca 2022 r. je udzieliło.

Członkowie Zarządu Banku spełniają kryteria Banku dotyczące pozytywnej reputacji osobistej. Nie zaistniały fakty ani okoliczności mogące spowodować wystąpienie ryzyka utraty reputacji przez Bank na skutek utraty reputacji osobistej przez członka Zarządu, mogące wywołać negatywne skutki w odbiorze wizerunku Banku.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Busku-Zdroju, jako organ posiada kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji zarządczych w Banku Spółdzielczym w Busku-Zdroju. Zarząd na bieżąco, stabilnie i ostrożnie zarządza pracą Banku.

2. Członkowie Rady Nadzorczej powoływani są zgodnie z przepisami prawa przez Zebranie Przedstawicieli.

Członkowie Rady Nadzorczej podlegają ocenie odpowiedniości, uwzględniającej kwalifikacje i reputację. Oceny odpowiedniości dokonuje Komisja ds. odpowiedniości składająca się z 3 przedstawicieli wybranych przez Zebranie Przedstawicieli. Ocenie odpowiedniości podlega każdy z kandydatów/członków Rady Nadzorczej oraz sama Rada Nadzorcza, jako organ kolegialny.

Zgodnie z „Polityką zapewnienia odpowiedniości Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Busku-Zdroju” indywidualna ocena następcza członków Rady Nadzorczej jest przeprowadzana w cyklach dwuletnich, o ile Bank nie posiada informacji, że reputacja któregoś z członków Rady jest naruszona, natomiast kolegialna następcza ocena odpowiedniości Rady Nadzorczej dokonywana jest co najmniej raz na dwa lata oraz w każdym zidentyfikowanym przez Bank przypadku, mającym wpływ na odpowiedniość zbiorową Rady Nadzorczej. W roku 2022 członkowie Rady Nadzorczej złożyli oświadczenia w sprawie zmian w ocenie odpowiedniości w okresie od ostatniej oceny przeprowadzonej przez Zebranie Przedstawicieli, z których wynika, że w stosunku do oceny odpowiedniości przeprowadzonej w ubiegłym roku, w stosunku do członków Rady nie zaszły zmiany w zakresie reputacji, niezależności osądu oraz nie wystąpił konflikt interesów. Nie zaszły także przesłanki mogące skutkować utratą niezależności członków Rady Nadzorczej w kontekście pełnienia funkcji w Komitecie Audytu.

Członkowie Rady Nadzorczej spełniali kryteria Banku dotyczące pozytywnej reputacji osobistej. Nie zaistniały fakty ani okoliczności mogące spowodować wystąpienie ryzyka

utrąty reputacji przez Bank na skutek utraty reputacji osobistej przez członka Rady Nadzorczej, mogące wywołać negatywne skutki w odbiorze wizerunku Banku. Rada na bieżąco nadzoruje pracę Zarządu.

Rada Nadzorcza, jako organ posiada kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji nadzorczych w Banku Spółdzielczym w Busku- Zdroju. Rada Nadzorcza spełnia kryterium zróżnicowania tj. w Radzie znajdują się przedstawiciele różnych branż. Rada jako całość jest w stanie ocenić sytuację Banku. Skład Rady zapewniał możliwość utworzenia Komitetu Audytu.

Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną za 2021 rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

3. Bank zapewnił środki niezbędne do przygotowania członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku do pełnienia przez nich funkcji, w szczególności środki niezbędne do ich szkolenia.

4. Wymogi określone w art. 22 aa ustawy Prawo bankowe zostały przez wszystkich Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku spełnione. Przeprowadzona ocena odpowiedniości była pozytywna, wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu dawali rękojmię należytego wykonywania powierzonych im obowiązków.

Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- Komitet Kredytowy, który w 2021 roku odbył 83 protokołowanych posiedzeń, oraz
- Komitet Audytu, wyłoniony z Rady Nadzorczej, który odbył 6 protokołowanych posiedzeń oraz 1 posiedzenie on-line z asystentem biegłego rewidenta badającym sprawozdanie finansowe Banku za 2020 rok.

XI. Ujawnienia informacji na podstawie Rekomendacji Z KNF

Konflikt interesów ma miejsce w sytuacji, gdy pracownik lub członek organu Banku podejmuje decyzje lub świadome działania w imieniu Banku w sposób przynoszący lub mogący przynieść korzyść (majątkową lub osobistą) jemu lub osobom z nim powiązanym, a także w sytuacji, w której interesy pracownika lub członka organu Banku wpływają lub mogą negatywnie wpłynąć na ocenę sytuacji, podejmowane decyzje lub wykonywanie powierzonych zadań. Pracownicy Banku w ramach pracy na rzecz Banku i realizowanych zadań mogą być narażeni na ryzyko występowania konfliktu interesów. Zarząd Banku podejmuje niezbędne działania dążąc do identyfikacji i unikania konfliktów interesów, a w przypadku gdy konflikty się pojawią - odpowiednio nimi zarządza. Zarządzanie konfliktami interesów wymaga świadomości wzajemnego oddziaływania procesów zachodzących w Banku na relacje z jego interesariuszami, dlatego Bank na bieżąco rozwija proces zarządzania konfliktami interesów. Odpowiedzialne zarządzanie konfliktami interesów to część kultury korporacyjnej Banku. W Banku została przyjęta Polityka w zakresie przeciwdziałania konfliktom interesów w Banku Spółdzielczym w Busku-Zdroju. Celem Polityki jest identyfikacja i ocena rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów między interesami Banku, a prywatnymi interesami pracowników lub członków organów Banku oraz

osób trzecich powiązanych z pracownikami lub członkami organów oraz ich minimalizacji lub zapobiegania ich występowaniu.

Z uwagi na charakter działalności Banku, podstawowe obszary ryzyka konfliktu interesów w Banku obejmują:

- 1) konflikt dotyczący relacji i transakcji Banku z członkami organów, osobami na stanowiskach kierowniczych, w tym pełniącymi kluczowe funkcje, a także transakcji z podmiotami powiązаныmi z członkami organów, osobami na stanowiskach kierowniczych, w tym pełniącymi kluczowe funkcje,
- 2) konflikt dotyczący transakcji Banku z pracownikami, a także z podmiotami powiązаныmi (w tym personalnie) z pracownikami,
- 3) konflikt dotyczący powiązań personalnych w strukturze organizacyjnej Banku,
- 4) konflikt dotyczący zawierania transakcji z podmiotami powiązаныmi z Bankiem,
- 5) konflikt dotyczący zawierania transakcji z różnymi klientami w sytuacji konfliktu interesów.

Konflikt interesów może dotyczyć relacji i transakcji między:

- 1) między Bankiem a:
  - a) klientami (w rezultacie modelu handlowego lub różnych usług oferowanych przez Bank i prowadzonej przez niego działalności),
  - b) udziałowcami,
  - c) członkami Rady Nadzorczej i Zarządu,
  - d) pracownikami,
  - e) istotnymi dostawcami lub partnerami biznesowymi,
  - f) innymi powiązаныmi stronami niż wymienione powyżej (np. podmiotami zależnymi).
- 2) różnymi klientami Banku.

Bank z uwagi na ochronę swoich interesów oraz konieczność przestrzegania prawa zarządza konfliktem interesów:

- 1) rzeczywistym,
- 2) potencjalnym,
- 3) postrzegany.

Bank ustala następujące zasady w zakresie zapobiegania konfliktowi interesów:

- 1) osoby powiązane, w tym członkowie organów Banku, zobowiązani są do unikania działań, które mogą spowodować lub powodują możliwość wystąpienia konfliktu interesów;
- 2) członkowie Zarządu Banku mogą zasiadać w organach innych podmiotów po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej Banku;
- 3) obowiązkiem osoby powiązanej, w tym członka organu Banku oraz pracownika jest ujawnienie wszelkich spraw, które spowodowały lub mogą powodować konflikt interesu; dotyczy to też interesów ich najbliższych członków rodziny; powinno się odpowiednio uwzględniać fakt, że konflikty interesów mogą wynikać nie tylko z obecnych, ale także z przeszłych relacji osobistych lub zawodowych;
- 4) obowiązkiem członka organu Banku lub pracownika jest wyłączenie się odpowiednio od głosowania lub podejmowania decyzji w sprawach, gdzie występuje konflikt interesu lub występuje inna możliwość niekorzystnego wpływu na poziom obiektywizmu podejmowanej decyzji, albo właściwej realizacji obowiązków wobec Banku;
- 5) w Banku stosowane są odpowiednie procedury zawierania transakcji z podmiotami zależnymi lub członkami organów Banku;
- 6) w Banku stosowany jest podział zadań oraz procedury zapewniające zapobieganie konfliktowi interesów oraz ryzyku, wynikającym z powiązań personalnych.

XII. Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Busku-Zdroju

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

W 2021r. nie wystąpiły istotne zmiany w profilu ryzyka Banku. Bank nie podejmował nowych rodzajów działalności, nie zidentyfikowano nowych rodzajów ryzyka w działalności Banku. Podejmowane przez Bank działania zapewniały stabilny i zrównoważony rozwój oraz zachowanie ciągłości działania w czasie trwającej pandemii koronawirusa.

Bank nie posiada portfela handlowego, nie przeprowadza transakcji pochodnych obarczonych ryzykiem rynkowym. Występujące w Banku ryzyko wynika z oferowania standardowych produktów bankowych. Stosowana strategia, polityki i metody zarządzania ryzykami, w tym poziom limitów dopuszczalnej ekspozycji na ryzyko, zapewniały prowadzenie bezpiecznej i rentownej działalności. Obowiązujące w Banku wewnętrzne limity ostrożnościowe, dostosowane są do skali, profilu i złożoności działalności Banku. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu (profilu) ryzyka Banku, określonego w Planie ekonomiczno-finansowym i Strategii.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Busku- Zdroju oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Podpisy Członków Zarządu:

Anna Karwat –Prezes Zarządu

Dorota Kumor – Z-ca Prezes Zarządu

Marcin Hamułko– Członek Zarządu

PREZES ZARZĄDU

Anna Karwat

Z-CA PREZESA
DYREKTOR FINANSOWY

Dorota Kumor

CZŁONEK ZARZĄDU
Dyrektor Handlowy

Marcin Hamułko